

Isolla alkukirjaimella kirjoitettavia erisnimiä ovat

- paikannimet ja maantieteelliset nimet: *Jyväskylä, Lähi-itä, Eurooppa, Mannerheimintie, Aleksis Kiven katu, Pohjanlahti*
- sellaiset rakennusten nimet, joita on vain yksi: *Ateneum, Kansallisteatteri, Finlandia-talo*
- kirjojen, taideteosten, ohjelmien sekä oppi- ja muiden laitosten nimet: *Seitsemän veljestä, Teknillinen korkeakoulu*
- lehtien, yhdistysten, seurojen ja yritysten nimet: *Aamulehti, Turun Sanomat, Suomen Kuvalehti, Imatran Voima*
- tuotenimet: *Alfa Romeo, Aspirin, Lego*

Pienellä alkukirjaimella kirjoitettavia yleisnimiä ovat

- kansalaisuutta, asukasta, heimoa, kieltä ja aatetta tarkoittavat sanat: *suomalainen, keskieurooppalainen, suomen kieli*
- historian tapahtumien, uskontojen ja tyyli-suuntien nimet: *talvisota, islam*
- kuukausien, viikonpäivien ja juhlapäivien nimet: *maaliskuu, jouluku*
- rakennusten nimet, jotka luonnehtivat käyttötarkoitusta ja ovat yleisiä: *kaupungintalo, rautatieasema*
- kasvien, eläinten ja ruokalajien nimet: *voikukka, saksanpaimenkoira*
- sellaiset vakiintuneet yhdyssanat, joiden alkuosa on menettänyt erisnimen luonteen: *irlanninsetteri, dieselmoottori, celsiusaste, wieninleike*

Yleisnimet voidaan jakaa ryhmiin myös **konkreettisuuden** ja **abstraktisuuden** perusteella. Tällöin on kysymys siitä, tarkoitetaanko konkreettista kohdetta, toimintaa vai abstraktia asiaa.

1. Konkreettiset substantiivit viittaavat tarkoitteisiin, jotka ovat havaittavia ja kosketeltavia, arkiajattelun mukaan ajassa ja paikassa olemassa, esim. *kissa, mies, talo, auto, joukkue, vesi, sametti*.

Kaikki kauniit ketokasvit vain näyttävät tukehtuvan tänne *rehevien voikukkien, juolavehnän ja koiranputkien* sekaan. Ensimmäisenä *maa* pitäisi saada köyhtymään sekä typpipitoisuus laskemaan. [KUV1]

Kirkkokatua pitkin ajaa *harmaapartainen motoristi nahkapuvussaan*. [KUV2]

Erityisen hyvin *fasaani* viihtyy *peltoaukeilla, niityillä ja puistoissa*. [KUV3]

2. Toimintasubstantiivit viittaavat asioihin, joilla on ajallinen ulottuvuus. Ne ovat tekoja, tapahtumia, prosesseja, esim. *esitys, mittaus, moite, kuolema, armahdus, pommitus, sade, lottoaminen*. Tällaiset substantiivit ovat yleensä verbeistä johdettuja, esim. *esittää > esitys, moitella > moite*.

Syy löytyykin *kulttuurien kohtaamisessa* tapahtuvasta konfliktista: vähätulaisuus, *sosiaalinen eristäytyminen* ja *yhteiskunnasta vieraantuminen* on yhteistä eri maahanmuuttajaryhmille. [REP3]

Niityt syntyivät aikoinaan *karjan laidunnuksen, niittämisen* ja *kaskeamisen* yhteisvaikutuksesta. *Maatalouden tehostuminen, karjalaidunnuksen väheneminen* ja ympäristöpäästöt ovat aiheuttaneet *niittyjen kadon*, Jokinen luennoi kuulijoilleen. [REP4]

3. Abstraktit substantiivit viittaavat henkisen toiminnan, kuten kuvittelun, muistamisen ym. kohteisiin tai tuloksiin, jotka konkreettisesti ajatellen eivät ole havaittavissa, esim. *ajatus, idea, luulo, syy, tunne, väite, väkivalta, työttömyys*. Myös abstraktit substantiivit ovat usein verbistä johdettuja. Toimintasubstantiivien ja abstraktien substantiivien raja onkin joissakin tapauksissa sumea.

Sisaruksen alaikäisyys mietityttää enemmän kuin *kaverin nuoruus*. [PÄÄK1]

Jussi ja Akseli halusivat pois *isäntävallasta*, jossa *oman työn tuotto* hyödytti muita kuin itseä. *Heidän vääräyskokemustaan* selitti talonpoikainen *käsitys* *reilusta vaihtosuhteesta*, johon yksipuolinen hyötyminen ei soveltunut. Se oli paitsi *riistoa* myös *vertaisuuden, ihmisarvon, loukkaus*. [ARTIK1]

Ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus järjestää syyskuussa keskustelutilaisuuden siitä, pitäisikö Suomessa laatia *kulttuurikaanon*. – – ”Tehdävänä on *suomalaisen kulttuurin ylläpitäminen ja vahvistaminen muita kulttuureita vastaan*, jotta me pystyisimme säilyttämään *oman identiteettimme*”, sanoi eduskunnan sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Kaarina Dromberg (kok.) taannoin Helsingin Sanomissa. [KOLUM2]

Asioiden havaitsemisen ja hahmottamisen kautta tarkasteltuna substantiivit muodostavat **käsittehierarkioita**. Ihminen hahmottaa ja luokittelee maailmaa yleensä perustason käsitteiden kautta, jollaisia ovat esimerkiksi *polkupyörä, kala ja puu*. Niiden alakäsitteet, kuten *maastopyörä, ahven, kuusi*, luokittelevat asioita vielä tarkemmin ja edellyttävät yksityiskohtaisempaa tietoa asioiden ominaispiirteistä.

Yläkäsite	kulkuneuvo	eläin	kasvi
Peruskäsite	polkupyörä	kala	puu
Alakäsite	maastopyörä	ahven	kuusi

Käsitehierarkiat ovat käytännössä yleensä teksti- tai diskurssi-kohtaisia. Niinpä esimerkiksi *hevosen* yläkäsite voi matkanteosta puhuttaessa olla *kulkuneuvo*, biologian oppikirjassa *nisäkäs* ja maataloutta käsiteltäessä *kotieläin*.

Tekstit muotoutuvat erilaisiksi sen mukaan, onko asiat ilmaistu pääosin konkreettisten substantiivien, toimintasubstantiivien vai abstraktien substantiivien avulla. Kielipakinan ”Kiusaamisen kielioppia” pääpuheenaiheena on toimintasubstantiivilla ilmaistu käsite *koulukiusaaminen*. Se on abstraktimpi kuin sen täsmentämiseksi tekstissä käytetyt substantiivit *lyöminen*, *ilmeily*, *puhumattomuus*, *valehtelu*, *pettäminen*, *ivaaminen*, *yllyttäminen*, *ulkopuolelle jättäminen*, *komentaminen*, *kiroilu*. Nekin ovat toimintasubstantiiveja, mutta alakäsitteinä konkreettisempia ja siksi helpommin hahmotettavia kuin pelkkä *kiusaaminen*. Alakäsitteet toimivatkin tekstissä usein yläkäsitteen täsmentäjinä.

Kiusaamisen kielioppia

Mannerheimin Lastensuojeluliitto kerää tänä syksynä rahaa *koulukiusaamisen ehkäisemiseen*, erityisesti tukioppilastoimintaan. Liiton kyselyyn osallistuneista lapsista ja nuorista häkellyttävän moni on kokenut tai kokee *pitkäkestoista kiusaamista*.

Yksi kiusaamiseen liittyvä ongelma on se, että sitä voi olla vaikea huomata. Kiusaaminen ei ole vain *lyömistä*. Lyöjä voi toisaalta olla se, jota on yllytetty tai ärsytetty. Jos kiusattu reagoi, ulkopuolinen voi luulla kiusattua kiusaajaksi.

Kiusaamisen määritellään olevan ”henkistä tai ruumiillista lapsen tai lapsiryhmän yhteen lapseen kohdistamaa väkivaltaa”. MLL:n Nuorten tennetissä kiusaamisena mainitaan *ilmeily*, *pettäminen*, *puhumattomuus*, *valehtelu*, *ivaaminen*, *yllyttäminen* ja *ulkopuolelle jättäminen*. — [KOLUMI]

Yleisnimet voidaan jakaa luokkiin vielä sen mukaan, tarkoittavatko ne jaottomia vai jaollisia asioita. **Jaottomia** eli laskettavia ovat rajattavissa olevat asiat, joita ei voi jakaa niin, että osa edustaisi kokonaisuutta. Tällaisia ovat esimerkiksi *kissa* ja *talo*. Talon tai kissan osa ei voi sellaisenaan edustaa kissaa tai taloa kokonaisuutena. **Jaollisia** ovat konkreettiset aineen nimitykset eli aine-

sanat, kuten *vesi*, *home*, *rauta*, *liha*. Home on hometta ja rauta rautaa, olipa sen määrä pieni tai suuri. Jaollisia ovat myös monet abstraktit ja toimintasubstantiivit, jotka tarkoittavat tilaa, tunnetta tai ominaisuutta, esimerkiksi *rakkaus*, *musiikki*, *väkivalta*, *lottoaminen*. Jaollisia asioita voi jakaa osiin ja mitata. Syntaktisesti tarkasteltuna jaolliset substantiivit muodostavat usein lausekkeen määrää tarkoittavan ilmauksen kanssa: *litra vettä*, *vähän rakkautta*, *liian paljon väkivaltaa* (ks. s. 149–150).

Risto Isomäeltä löytyykin *aimo annos toivoa ja optimismia*. [ARVOS3]

— häkellyttävän moni on kokenut *pitkäkestoista kiusaamista*. [KOLUMI]

Joitakin substantiiveja voi käyttää joko jaottomina tai jaollisina valitun näkökulman mukaan: Kun sanotaan *Ostin kahvia*, *kahvi* on jaollinen ainesana, mutta kun *ostetaan kahvit*, onkin kysymys jaottomista kahviannoksista ja *kahvi* on jaoton substantiivi.

5.2.3 Adjektiivit

Adjektiiveille ovat suomen kielessä tyypillisiä seuraavat piirteet:

TAIVUTUS: morfologisia ominaisuuksia

- Adjektiivit taipuvat muiden nominien tapaan sijamuodoissa ja luvussa.
- Useimmilla adjektiiveilla on myös komparaatiotaivutus.

KÄYTTÖ: syntaktisia ominaisuuksia

- Adjektiivi on tyypillisimmissä tapauksissa
 - substantiivin määrite (*kaunis talo*) tai
 - itsenäisenä lauseenjäsenenä predikatiivi (*Talo on kaunis*).

MERKITYS: semanttisia ominaisuuksia

- Adjektiivit luonnehtivat olioita, asioita, asiantiloja tai tilanteita ilmaisemalla niiden todellisia tai ajateltuja ominaisuuksia, esim. *pieni*, *ruskea*, *mukava*, *olennainen*, *neliovinen*, *kaukainen*.
- Adjektiivit ovat avoin luokka, johon otetaan lisää sanoja esimerkiksi johtamalla ja lainaamalla.
- Vaikka adjektiiveilla on merkitys, niillä ei yleensä ole omaa tarkoitetta. Esimerkiksi sana *kaunis* ei yksinään sisällä tietoa siitä, mihin asiaan viitataan eli minkä kauneudesta on kysymys.

Adjektiivin taipumincnijn klyltö l1,tu1001Jun

Adjektiivi on usein suoraan tai eptluuornall uldoksllsa substantiiviin. Suorin yhteys synt_{yy}, kun adjektiivi on subslantllvln määrite'⁹, esim. *korkea talo, yhteinen yritys, kaukainen ranta, suora viiva*. Adjektiivi kuuluu tällöin substantiivilausekkeeseen {ks.s.143-146). Adjektiivin ja sen pääsanana olevan substantiivin kiinteä yhteys näkyy kongruenssina: adjektiivi myötäilee pääsanansa sija- ja lukutaivutusta: *korkeassa talossa, yhteistä yritystä, kaukaiselle rannalle, suoran viivan*. Silloin kun adjektiivi(lauseke) esiintyy itsenäisesti lauseen predikatiivina, se on epäsuorasti, olla-verbin välityksellä, yhteydessä lauseen subjektiin, esim. Tie on *pitkä*. Tällöin substantiivin ja adjektiivin välinen yhteys näk_{yy} lukukongruenssina: predikatiivi noudattaa subjektin lukua, esim. *Tuo talo on korkea. / Nuo talot ovat korkeita*.

Verbien partisiippimuodoilla (*puhuva, puhunut, puhuttu*) on sekä verbin että adjektiivin ominaisuuksia, sillä niillä voidaan luonnehtia asioiden ominaisuuksia ja niiden asema lauseessa on usein samanlainen kuin adjektiivien. Adjektiiveiksi luokitellaan sellaiset partisiipit, joissa tekeminen ja aika jäävät taka-alalle ja jotka kiinnittävät huomiota jonkin asian ominaisuuteen, esim. *puhuva papukaija, kadehdittavaa ammattitaitoa, kuollut kieli*.

Adjektiivien semantiikkaa

Kielenkäyttäjä valitsee tarkoituksiinsa adjektiiveja sen mukaan, miten hän haluaa kussakin tilanteessa substantiivilla ilmaistua asiaa tai ilmiötä kuvata. Adjektiivit voidaan jakaa kahteen ryhmään sen mukaan, ilmaisevatko ne suhteellista vai absoluuttista ominaisuutta.

Suhteelliset eli **asteikolliset adjektiivit** ovat luontaisesti vertailevia, kuten esim. *arvokas, hyvä, kova, onneton, suolainen, suunnitelmallinen, tietoinen, tumma*. Suhteellisia adjektiiveja on luontevaa taivuttaa vertailumuodoissa, esim. *hyvä, parempi, paras; onneton, onnettomampi, onnettomin*. Adjektiivien **vertailumuodot** ovat perusaste (positiivi), komparatiivi ja superlatiivi. (Myös adverbeilla on vertailumuotoja, ks. s. 73.) Suhteellisten adjektiivien avulla kielenkäyttäjä voi esittää arvionsa jonkin asian ulkoisesta hahmosta, fyysisestä ominaisuudesta, suhteellisesta iästä, ominaisuudesta tai luonteenpiirteestä.

19 Iso suo,nen kielioppi ei mainitse aiempaa termiä "attribuutti" vaan puhuu yleisemmin substantiivin määritteistä Mikään ei kuitenkaan estä käyttämästä vakiintunutta attribuutti-termiä substantiivin määritettä tarkoitettaessa.

1'11',ITIIVI	KOMPIRIRIIVI	UPI MINIIVI
,yN	syvämpi	•yvl
hyvll	parempi	pa,as
pllktt	pirempi	pisin
ovuk,1,	arvokkaampi	arvokkain
ldh11111	matalampi	matalin
1111nlon	onnettomampi	onnettomin
111ihiltutava	riemastuttavampi	riemastuttavin

Mt\ äteatterissa on käyössäjäreät aseet: havainnollisuus ja huu-
111orlNäyttelijät levittäytyvät kallioille muodostaen maailmankartan,
juv.1 pikakelauksella käydään läpi kahden maailmansodan *ratkaise-*
v11tt11pahtumat. Yksittäiset sotilaat ovat ajattomia. Heidät on kootu
hyvin monenlaisista aineksista, mukana on myös esiintyjien yksityis-
persoonaa - ainakin näennäisesti. [ARvos2]

11111 pohjalta myös katsojalle tulee *täyteläinen olo*. Esitys puhuttelee
hyvin monella tasolla. [ARvos2]

1,0,näen *vahva tiedetoimittajan tausta* näkyy kirjan sivuilta. Hänen
11/kolsemmissa teoksissaan tietoa on annettu jopa väkisin, mutta Saras-
vjdln hiekassa lukijan sivistäminen tapahtuu hienovaraisemmin.
111Rvos3]

/llcrnpien luokkien julkkisten kohtalona ovat *vaatimattomammat*
t11lotja /aihemmat sopimukset. Luvassa on ilmaisia meikkejä, vaahteita,
ponsoriautoja, hiustenleikkuita, eikä vähiten ilmaista viinaa. (RtP2)

1ccna Krohn on monen tieteenystävän mielikirjailija, koska hän nivoo
niin esseisiinsä kuin fiktioonsa *uusinta luonnontiedettä*- kuitenkin suo-
dnttaen sen *filosofisiksi kysymyksiksi*, joita tiede ei vielä ole ehtinyt tai
tohtinut tehdä. - - Mielestäni *paras* on kertomus vakuuustarkasta-
J, [Endistä, jonka talo ja tontti yhtenä aamuna leijuvat avaruudessa.
111Rvos1]

- - kesti luvattoman kauan saada *muutamia maailman suurimmista*
1nastuttajista myöntämään, että ilmastonmuutos on todellisuutta eikä
pelkkä ekoterroristien salaliitto. [ARvos3]

Komparatiivi- ja superlatiivikonstruktioita

X:AA + KOMP, jotakin suurempi
miestä vahvempi

mitä + KOMP, sitä KOMP
mitä laajempi, sitä parempi

yhä/vielä/paljon + KOMP
yhä kiireisempi elämänmeno
vielä nopeampi juna

mikä SUPERLAT + partitiivi
mikä parasta

mitä/kaikkein/kaikista + SUPERLAT
mitä kummallisimpia ratkaisuja
kaikkein vaatimattomimmat ihmiset

Jokisaarista kannattaa mainita, että noin 300 vuotta sitten oli olemassa *Etelä-Suomen saarta suurempi jokisaari*. [ARTIK3]

Ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus järjestää syyskuussa keskustelutilaisuuden siitä, pitäisikö Suomessa laatia kulttuuri-kaanon. Se olisi niin kanta- kuin uussuomalaistenkin käyttöön tarkoitettuja, eri taiteenaloja koskevia listoja siitä, mikä tässä suomalaisessa kulttuurissa on *sitä kaikkein suomalaisinta kulttuuria*. [KOLUM2]

Hirvonen on kaivanut näytelmästä esille sen olennaiset piirteet, löytänyt niille tehokkaan näyttämöllisen muodon ja *mikä parasta*, onnistunut ratkaisemaan suhteen yleisöön tarkasti ja johdonmukaisesti. Pienen katsomon raakalautapenkeillä ei kukaan voi tuntea istuvansa turhan takia. [ARVOS2]

Vanhemmilla sisaruksilla on artikkelin mukaan *paljon suojelevampi asenne* omiin nuorempiin sisaruksiinsa *kuin* kaveripiiriin alaikäisiin. [PÄÄK1]

Kirahvi halusi olla hiljaa. Se halusi olla omissa oloissaan ja ajatella ajatuksiaan. Se ei halunnut olla ilkeä kenellekään, mutta se halusi olla yksin.

”Minun on pakko”, ajatteli kirahvi. Sitten se teki sen, mikä oli pakko tehdä: kasvatti itselleen kaulan.

Kaula oli pitkä, mutta savannin pulina ja lörpötys kuului edelleen kirahvin korviin.

Niinpä kirahvi kasvatti kaulansa *vielä pitemmäksi*. Sitten se pyöriteli korviaan ja kuunteli tarkasti. Vieläkin kuului savannin melske ja tohina. [FAABELI]

Viimeisen 50 vuoden kehityslinja on korostanut julkisen vallan luomaa luottamusta. Nyt uudella sukupolvella voi olla eväät pohjustaa oma toimintansa *jollekin paljon vahvemmalle ja yksilöllisempään aika-kauteen sopivalle*. [ARTIK2]

Yhdysadjektiiveja voi komparoida kahdella tavalla, esim.

tiheäsilmainen metalliverkko >

tiheäsilmaisempi/ tiheämpisilmäinen metalliverkko.

Absoluuttiset adjektiivit ilmaisevat ominaisuutta, joka kohteella joko on tai ei ole, esim. *neliovinen, pariisilainen, muurattu, puhuva, 10-kiloinen*. Tällaiset adjektiivit eivät yleensä komparoidu, vaan ne muodostavat merkityksensä mukaan vastakohtapareja. Myös olion tilaa ilmaisevat adjektiivit, esim. *kuollut, elävä, alaston, työtön*, ovat yleensä absoluuttisia. Absoluuttisuus on joissakin tapauksissa ehdollista ja joissakin toisissa taas näkökulmasta ja pääsanasta riippuvaa: *joku/jokin* voi olla *alastomampi* kuin toinen.

Kuusi vuotta sitten Aira Suvio-Samulin pystytti talonsa pihalle *granittisen patsaan* isästään, joka kaatui jatkosodan alussa. [KERT1]

Propelimiehellä oli kaveri, *pipopäinen telttahousu*, jonka kanssa se pelasi. Ne oli täysin eri paria joka asiassa. [ROM2]

Teemme Perinnepihan pelloille *pienen yhteisen kedon*, ja sitten jokainen halukas voi lähteä laatimaan omaa niittyään. [REP4]

Tutkimusprojekteissa tutkitaan mm. *yhteisöllistä verkko-oppimista, hajautettua tiimityötä*, tietämyksen hallintaa sekä *pelinomaisia oppimisympäristöjä*. – Miltä kuulostaisi *virtuaalinen työharjoittelu*? [HAAST1]

Adjektiiveista voi havaita, miten kertoja kuvailee ilmiötä: käyttääkö hän suhteellisia vai absoluuttisia adjektiiveja. Suhteellisilla adjektiiveilla ilmaistaan tyypillisesti subjektiivisia, mielipiteellisiä käsityksiä ominaisuuksista, absoluuttisilla puolestaan mitattavia ominaisuuksia. Mesiangervo-tietotekstissä on konkreettisia substantiiveja, jotka viittaavat kukkaan ja sen osiin. Niiden määritteinä on numeraaleja ja kasvin kokoa ja muotoa kuvaavia adjektiiveja, joista osa on absoluuttisia:

Mesiangervolla on *pysty, jäykkä 1–1,5 metriä korkea varsi*. Sen koko pituudelta kasvaa *neliparisia* lehtiä, joissa on iso *3–5-liuskainen päätö-lehdykkä* ja lehdykkäparien välissä *pikkuruisia väliliuskoja*. Lehdykät ovat *sahalaitaisia* ja alta tavallisesti *hienonukkaisia*. Tiheässä kukinnossa *satoja pieniä, kermanvalkoisia* kukkia. Teriö *viisilehtinen*. [KUV1]

Näköinen-tyyppiset adjektiivit kuten *kokoinen, laatuinen* jne. suuntaavat huomion kohteen tiettyyn osaan mutta eivät yksinään ilmaise sen ominaisuutta vaan tarvitsevat määritteekseen genetiivimuotoisen substantiivin. Yhdessä ne muodostavat adjektiivilausekkeen.

TOMI PUTAANSUUN kiintymys hirviöihin alkoi jo parivuotiaana, kun hän piirteli papereille *oudon näköisiä* olioita. – Hän on alusta asti ollut *sen tyyppinen* kaveri, joka on uskonut itseensä. [REP1]

Siinä lähellä, missä on *kaksion kokoinen* shakkilauta ja nappulat kuin maitotonkkia. [ROM1]

Jälkeenpäin kadulla tuli aina ihmisiä vastaan, *kiireisen näköisinä*, niin kuin mikään ei olisi muuttunut. [MUIST2]

Adjektiivien joukossa on myös **taipumattomia adjektiiveja**, joita käytetään substantiivien määritteinä. Niitä ovat *aimo, ensi, eri, kelpo, koko, pikku, viime*. Myöskään nämä eivät taivu vertailumuodoissa.

Krohnin *pikku kertomukset* ovat aikaisemmin ilmestyneet netissä. Mainiota lukea ne myös kovista kansista. [ARVOS1]

Ihmiskuntaa ja *koko planeettaa* uhkaa luonnonilmiö, jonka rinnalla tapaninpäivän 2004 tsunami oli pelkkä merenpohjan aivastus. – Risto Isomäeltä löytyy kuitenkin *aimo annos toivoa ja optimismia*. [ARVOS3]

- Taipumattomat sanat *aika, aimo, ensi, eri, joka, kelpo, koko, melko, tosi, viime* kirjoitetaan erilleen seuraavasta sanasta: *aika lailla, eri tavoin, joka päivä, koko ajan, pikku hiljaa, ensi kerralla*.
- Jos jälkimmäinen osa on *-inen*-loppuinen adjektiivi, sanat kirjoitetaan yhteen: *viime vuonna* mutta *viimevuotinen, ensi kertaa* mutta *ensikertalainen, joka vuosi* mutta *jokavuotinen*.

Proadjektiivit ovat pronomineista johdettuja adjektiiveja. Niiden päätehtävänä on viitata johonkin aiemmin mainittuun tai tilanteessa

havaittavaan asiaan. Ne ovat siis pronominiinien tapaan deiktisiä, esim. *sellaainen, tuollainen, jollainen, kaikenlainen, silloinen, tällainen*. Ne *ollut* luonnehtivat asioita suhteuttamalla niiden ominaisuuksia joihinkin kielenkäyttäjän tietämiin asioihin. Proadjektiivit eivät yleensä ole asteikkollisia (suhteellisia).

Heldät on koottu hyvin *monenlaisista aineksista*, – [ARVOS2]

Näitä *kahta täysin erilaista ympäristöä* kytkee toisiinsa ilmastonmuutos ja siihen liittyvät luonnonkatastrofit. [ARVOS3]

Mutta kiusaaminen voi olla tahattomampaakin. Tahaton kiusaaja saattaa harrastaa kyselemistä: Miks sulla on *tollanen pusero*? Mitä varten sun nenä on *tuommoinen*? [KOLUM1]

Sillä olikin *sellaista väkeä*, joka oli oikeasti ihan valmista johki leffaan. [ROM1]

Sanaluokkien rajankäyntiä

Monia adjektiiveja voidaan suomen kielessä käyttää substantiivien tapaan. Kysymyksessä ovat usein tiettyjä ryhmiä tarkoittamaan vakiintuneet sanat, esimerkiksi *vihreät, työttömät*, jotka voivat olla lauseessa substantiivin tapaan subjekteina tai objekteina.

Suurkatastrofi ei myöskään ole loppu, vaan *uuden* alku. [ARVOS3]

Äiti on pukeutunut mustaan talvitakkiin, sillä *musta* on äidin lempiväri. [KERT1]

Joitakin adjektiiveja käytetään adverbien tapaan, *tiukalla, vinossa*, ja ne ovat lauseessa adverbiaaleina. Substantiiveja voidaan joskus taivuttaa adjektiivien tapaan komparatiivimuodoissa, esim. *rannempaa*. Adjektiiveista johdetut *-sti*-johdokset, esim. *kauniisti*, luokitellaan adverbeihin.